

Monarchia Britannica

S U B

807. c 21
5

ELIZABETHA IACOB O:

In Oratione, quam pro more habuit, clō lōc xLII.

THOMAS MASTER

Nov. Coll. Soc.

In Capella vi. Kal. Aprilis.

OXONII,

Excudebat Will. Hall, Impensis Joseph. Godwin,

Anno. clō lōc LXI.

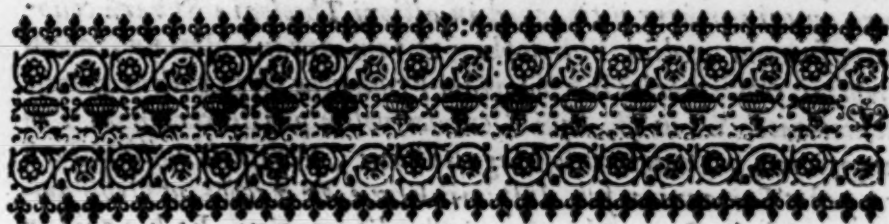
THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION

1891

Nov. 20, 1891

NEW YORK

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION

LECTOR. SAL.

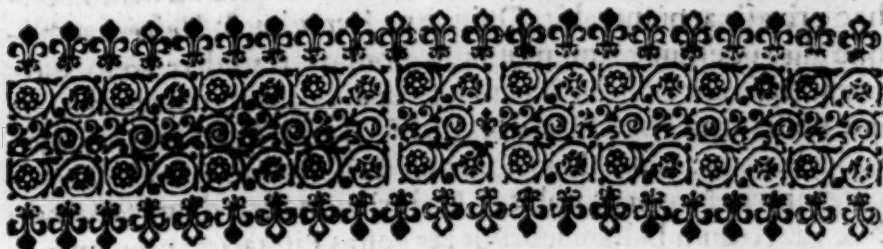
Q
 Visquis presentem statum seu Civilem, seu Eccle-
 siasticum, commutari non volet, & Civis, & Vir
 bonus est. Quod quidem probe perspectum habuit
 Noster, Quomodo hanc jam Reliquie, Tan-
 quam Tabula votive post communia pene naufra-
 gia Civili bello, & post homines natos crudelissimo
 tam sacris Regum Britannicorum nominibus, & longâ annorum
 serie venerandis, quam Insulate Pietatis Mystis intentata testan-
 tur satis. Vide Epi-
stolam CL.
 Eo enim semper fuit animo cum Clarissimo Sarravio, ut
 melius existimaverit in Regno, & Statu Monarchico convenire re-
 gimen Episcoporum, quam Presbyteriorum. Oportet scilicet quan-
 tum fieri potest Ecclesiastica temperare Secularium in modum.
 Quod ut felix olim Majoribus nostris semper fuit, ita & faustum,
 fortunatumque sit & Nobis, serisque Nepotibus. Tandem ergo ali-
 quando Orationem in lucem proferre, omniumque oculis subicere
 tam Elegantiarum mirandum artificium, quàm Materie dignitas
 persuasit, & ut justa persolvantur Memoriae, & eruditis Manibus
 Tanti Theologi, qui morbo Castrensi Epidemico, quin & Acade-
 mico, periit, quo quondam confossi Nobiliores Spiritus, ut apes Sul-
 phure, maxime vero Mercuriales, occubuerunt. Cartwright
Diggs alii-
que.
 Caterum in damnis recensendis ejusdem Tempestatis Ambitionem Rhetoricam seclari
 nec gessit animus, nec desiderat, cum Amnestiae Rescripto tante ja-
 cturæ Oblivionis involucro jamdudum sepeliantur. Utcunque for-
 tunatæ quodammodo sunt favilla cum in monumentis ut animalcula
 pretioso

pretioso involuta succino latent, lucent olentque suaviter. Nequ^e vero auctori vertatur vitio, quod in altiori Theologia Sphaerâ collocatus summus audiat Philosophus; & tam Arcana Naturæ, quam Imperii, & Oratorios Nervos, quàm Prudentiæ mira calleat Animi dexteritate. Ut ut est, æqui Consulatus velim pugillarem hunc Pannegryicum, qui detrimento Magnitudinis, Veritatis nullâ jacturâ res gestas Britannicas sub Auspiciis Elizæ, & Jacobi, ut Orbis ambitum Tabula Geographica brevi ostendit imagine. Et hic quidem Nervus est Artificii Subtilis, in eadem & minimâ Tabellâ Torum Principum instar Gigantis immensam molem in exiguam effigiem (quam Manneken appellant pictores Germanici) symmetriæ beneficio posse proportionaliter contrahere. Sed manum de Tabulâ.

Vide Jo. Dee præfationem Mathematicam in Euclidem.

Tuus JOHAN. LAMPHIRE. M. D.

Hist. Profcs. Nov. Coll. Soc.

Λ Ο Γ Ο Ι ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΙ

U O D omnium rerum ocyssimè senescat benefactorum recordatio, neque certiore quicquam fato przstolentur etiam optimi Principum, quam Populi sui ingratitudinem: Nescio, Academici, factumne id arbitrer humani Generis vitio, an maligno quodam sydere Gentis nostræ (de quâ nolo jam gravius quid aut queri aut ominari.) Verissimum quidem esse, & temporum in quæ incidimus luctuosa facies, & hujus ipsius conventus occasio, paullo altius repetita testatur satis. Ecce! ELIZABETHAM & JACOBUM quod laudemus hodie, non *Elizabethæ* aut *Jacobo* debemus (quibus tamen quid non debemus?) sed uni cuidam, privati modo nominis & loci, sceminæ. Pudet fateri! Adeo post tot congiaria, & sparsiones, & missilium quasi imbres, aliquot novæ largitionis guttulis provocandum erat officium; & mercenaria pietas pecuniolis extorquenda, cùm jamdiu nullus pœnè per manus nostras volitaret nummulus, qui non horum Principum ut Imagines, ita merita quoque repræsentaret; ipsi in quibus fulgent Metallis pretiosiora, nec ullam prorsus sensura nisi ab ingratorum animis rubiginem. Ave igitur æternum §. LÆTITIA. *Fœlix muneris, quo simul effecisti ut & Nos nobis tandem red-*

§. Ne lingua foret gratuita Oratoris industria Salarium sat honorarium instituit Lætitia Williams Guil. de Wykeham Consanguinea.

deremur, & Tu teipsam superares. Nam Te quidem nemo post-
 hac privatis annumerabit. Quippe ut *Herculem* & *Hesperum* qui-
 que alii siderum primi motus & nomina tradidere cœlo mox
 transcripserunt Posterī, & cum ipsis unā sideribus coluerunt; ita
 Te nostri cum JACOBO & ELIZABETHA colent Nepotes,
 gaudebuntque tanti Principes non à Te modò, sed & Tecum
 consecrari. Nos verò nobis & Majoribus nostris digna faciemus;
 hoc est, Regum Britannicorum res gestas Literarum monumentis
 consignabimus. Fuit enim, ut nostis (Academici) id olim Mo-
 nasteriorum & Collegiorum labor, & decus, addo & tutela. Nam
 quis eos irritare tunc audebat, quos sciebat famæ suæ Dominos?
 Potuere multi conscientiam suam nihili facere, non potuere
 judicium Posteritatis. Eoque sæpe qui inter Sacrilegia
 Jovis fulmen contempsit, expavit Monachi alicujus calamum.
 Quod quidem transfixi gemunt sacrorum Prædones; & In Historiâ
 quæ vita reliquis est & Immortalitas, perpetuam mortem mori-
 untur. Hæc igitur non pietatis modò Domicilia, sed & Antiqui-
 tatis sacraria, qui everteret, nemo repertus est nostrorum Prin-
 cipum, nisi is, cujus intererat nullam superesse aut Posteritatem,
 aut sui memoriam: Qui fulcirent & ab injuriis vindicarent multi
 extiterunt; ii maximè quorum hodiè solennia celebramus. Quive
 famâ securi, suisque deberi factis æternitatem conscii, non id
 modo egerunt, nè materies & amplissima scribendi seges, sed nè
 scriptor unquam deesset Historiæ futurus.

Neque vero miretur quispiam, quod Panegyricum pollicitus
 Historiam loquor: Horum enim facinora qui narrat, laudat. Ne-
 que aliter laudari possunt ea, quæ Gloriam & magnitudinem
 non debent Orationibus, sed impertiunt, ipsam infantiam elo-
 quentem factura, ipsamque Floquentiam Infantem: quippe quæ
 reliquorum gestis extollendis nata, eorum ne recensendis quidem
 sufficiat. Dabitis ergo veniam (Academici) si minus à me sunt ea,
 quæ fieri non possunt. Et tamen ut Astronomo licet esse, qui
 non omnia sidera in numero habet, & Gubernatori, qui non
 toto cœlo Navigat: sic & Nos in tamâ luce rerum, in hoc Oce-
 ano præclare factorum, si unum aut alterum ex fulgentioribus
 quasi septem Triones, aut Cynosuram observaverimus, hodierno
 nostro officio satis iri factum sperabimus.

Imprimis

Imprimis sese offerunt ingentis in Europam luminis & influxus Leonis Martium signum, eique succedens placida, & Pacifica Virginis imago, BELLUM, sc. & PAX; ELIZÆ Bella, Pax JACOBI

Neque vero prapostera sunt hæc aut Naturæ contraria. Eflo sane vulgo, aliud Vir, aliud Fœmina, & Ille Bello, Hæc Paci aptior: At imperantium ista non sunt magis quàm Deorum discrimina. Nemo Princeps aut Mas est aut Fœmina: sexus lis pro temporum & rerum conditione: Temperamentum nulli suum sed Publicum, ut in cœlo Mercurius, cui se eunque conjunxerit Planetæ, ejus semper Vires & Naturam induit.

Et ELISABETHAM quidem nulla aut Opum sitis, aut Imperii cupido (vulgares bellandi causæ) ad arma compulerunt, sed salutis publicæ, pietatis, fidei, honoris justa ratio & necessaria: idque sive domi rerum habitus spectetur, sive foris. Domi ex antecedentium temporum procellis fluctuantes adhuc animi. Nobilitas Partium studiis distracta, & sub Rege puero edocta nihil moderatum sapere: Clerus ob incerta sacra ancipitis sententiæ & voluntatis. Populus Quinquennii Mariani sive infelicitate sive sævitia Fœminæ dominationis non Admirator; miles is maxime qui ab amisso nuper Caletto rediret Præsidarius, Raptoque vivere assuetus per urbes, per agros, per vias frequens, ferro & inopiâ ad omnia armatus. Inter hæc de ipsius Elizæ natalibus non eadem omnibus sententia, neque unus de Regno Candidatus. Fœcunda barbarum semina si in animos otiosos incidissent. Aliò igitur avocandæ vires & mentes, atque in externo hoste occupandæ; turbæ turbis avertendæ: Ut adversus imminentes tempestates Tormenta displodimus, & Campanarum fragoribus tonitrua retundimus. Hæc domi.

Foris, in Scotiâ (ut a proximis ordiamur) Maria Regina adolescentula, tum præco Regum nostrorum sanguine, tum recentium cum Gallo matrimonio ingens animi & virium, post Galliam Scotiamque novâ necessitudine copulatas. Angliæ quoque imminere Elizabethæ titulos & insignia præcox involare, privatis odiis & emulatione muliebri succensa cum Angliæ se nominis hostibus conjungere: Ex adverso non satis exlterisq; mari distineri

flineri Gallus, cum Scotia conjuratus, & erepto nuper Caletotumidus. In Hispaniâ Philippus Caroli V. filius paterni non regni magis quàm animi hzres, vastâ spe & utriusque Orbis opibus subnixus, tum toti Europæ inhiare, tum imprimis Angliæ; cuius jam ante ex Mariæ conjugio ejusmodi quendam quasi in Promulsidæ gustum præceperat, qui & palato adhuc recens inhæreret, & sacram illam regnandi famem irritaret magis quàm extingueret. Inter hæc ab urbe septicolli classicum intonare, & subincude Vaticanâ fabricari fulmina, in Eliz. caput vibranda. Post hæc omnia nemo miretur armatam virginem, Id potius mirum esto, in tantâ eam periculorum circumstantium multitudine, defensionem magis cogitasse, quàm fugam, nec, ut ferè sit in summo discrimine, ante conspectum hostem suo seipsam metu expugnâsse. At illa, ut & Anglicæ Gentis Principem decuit, & Henrici Bellatoris filiam, ab ipsis angustiis auctior, ab ipsis difficultatibus expeditior. Mundi totius irruentis in se viribus, causam & virtutem & Deum suum opposuit, quæque sororis antea infensos animos, & insidias domesticorum, eadem nunc constantiâ Exterorum Principum iras & acies contempsit. Probavit Belli causam & consilium Deus evidentissimo Omine. Ecce enim! in ipso apparatu, ne foris ut antea aut frustra aut iniquo pretio quærantur Tormenta ignivoma, aut Pyrius pulvis, ex improvviso erupit opulenta æris Vena, & nitrati pulveris conficiendirationo tum primum nostris innotuit: Quasi laxante sinus Terra, & in sui Principisque optimæ Tutelam consultissimo beneficio, quos res & tempus postulabat thesauros porrigente; non quidem aurum & argentum, sed digna viris metalla, & pretiosioribus illis mox imperatura. Pudit cælum à terrâ superari, ipsum itaque & sua viscera nobiles illos spirituum thesauros reseravit, quantoque nunquam alias fortissimorum animorum perventu, Britanniam implevit: Qui originis suæ memores, stellasque, unde fluxerant, imitati, tum Principem suam quasi solem constanti ordine & obsequio respicerent, tum interea totum hunc terrarum orbem Consiliis, Classibus, Victoriis perlustrarent. His Eliz. occasionibus, armis, viris instructa, in campum descendit. Primæque ejus SCOTIA virtutem sensit: Scotia, quæ Tumultibus nuper

nuper domesticis compescendis, Gallum in auxilium advocaverat, jamque concipiebat non minorem ex Remedio, quam ex Morbo, metum. Gallus enim non tam in Tutela quam in Ditione suâ Scotiam esse cupiebat, & inde sibi ad Angliam sternebat viam, progressurus ad Europæ totius, quam suis deberi fati jamdiu jactat, Monarchiam: Certus ante omnia Religionem (quam vocant) reformatam ab radice excindere. Hunc Eliz. suis solius viribus tota Britannia exegit: eademque opera, & suorum capitibus periculum, & Scotorum cervicibus tum Gallicum tum Pontificium jugum excussit. Ut vel hinc discant fratres nostri verè charissimi, quicquid illud est quo tantopere sibi placent, sive libertatis sive Religionis totum id Anglis deberi, (deberi sane sine mercede, aut nummorum tot centenis millibus.) Quæ quidem illis Libertatis & religionis utinam tam sancta fuissent nomina quam sunt speciosa? Sed cum Knoxi conciones ideo frequentant, ut ad Sacrilegia pii evolent, & Buchanani ideo legant libellos, ut cum Ratione occidant Principes: effecerunt sanè ut & erubesceret Religio Rapinæ famulari coacta, & libertas indignaretur suum nomen seditionibus præstendi. Hic iterum Eliz. effulsit, & vicinæ Gentis misera sed imprimis cognati Regis (qui infans penè cum his monstris, quasi in cunis Hercules colluctabatur) porrexit salutarem manum, & in componendis motibus, ordinandâ Repub. Ecclesiâ constituenda, eam fidem & diligentiam adhibuit, quasi sibi id Regnum, non alii, curasset, neque ipsi Jacobus esset in Angliam accessurus, sed illi ipsa in Scotiam. Hæc qui viderit putet eam uni Sueviæ vacasse. At illa, ut inter Sydera quæ Principatum tenent, totaque nativo lumine coruscant, scum undique spargebat fulgorem: Aquilonem juxta atque Austrum, nec Scotiam magis quam ingentibus GALLIAM radiis sive illustrans sive præstringens. Ubi postquam contentum sensit Anglicum nomen, Caletum ex pacto non reddidit, Legato suo vim intentari, excitari à Roma in se fulmen Pontificium, conferri denique tota Gallia copias, specie quidem protestantibus in officio continentis, re ipsa Anglis debellandis, cui jam jam ex opposita Normannia imminabant; erexit cum se, trajectoque in continentem milite terruit simul

Galliam, & servavit flagranturam tum Bello Civili nisi id Anglus infusus extinxisset, servarique dignam, nisi in Servatores suos arma vertisset. Sed ignoscimus tibi Gallia! non est de nihilo quod Anglorum ita conspectum exhorrescas. Scit Agencuria & Cressiacum & Quintini Fanum signata nostris victoriis loca, tuorum adhuc ossibus alba. Sed securam esse Te jubet Elisa. Nam quamvis eam fata quodammodo vocent ad Te in pristinum obsequium redigendam; neque auspicia sanè minora sint in hac Virgine Britannica, quam fuerant olim in Puella tua Aurelianensi: Illa tamen, modo in Religionem reformatam non exieris, non foederi illi sacro in perniciem tuam excogitato renuntiaveris, parci vult tuo sanguini. Patitur te Capeti potius, quam Wilhelmi Normanni sobolem venerari, & nunc quidem Valefius, mox Borboniis servire. Sibi interim magnificentius ducit, quanto difficilius est contemnere sceptrum, quam possidere, & dare Regnum, quam accipere. Dedit enim (Academici) coronamque ab ea imprimis suo Capiti impositam non dissimulavit Henricus ille I V. non minus reipsa quam cognomento Magnus. Mars quidem Gallicus sed parum potens nisi hanc sibi Minervam in subsidium vocasset. Neque Gallia modo nudata & in prædam exposita sed & oblato sibi in possessionem Belgio manum abstinuit quod ne in Tutelam quidem, ante recepit, quam & Rebellibus per Angliam Hiberniamque Hispanus favisset, & omni nostris commercio interdixisset. Inferioris denique Germaniæ Britannique causam conjunxisset persuasus à suis hanc illi prius esse subjugandam qui velit illam in officio continere. Et Tumultuum quidem Belgicorum Initia & Progressus hic taceo. Parco Philippi Regis & Albani & Aurentii manibus. Exitum sane Elizab. prudentia & fortitudine nunc habuerunt, ut & Anglis, quibus in tota Insula nulli Arces aut Præidia, omnisque spes & salus in mari sita, parata sint ex adverso littore Hollandia Zelandiaque æterna propugnacula, quæ Bononiam nobis & Caletum desiderari non sinant; & Batavi gens non ita pridem ignota, ipsaque quam habitant Terra humilior, exereret quasi ab inferis caput, & vicinos populos raperet in admirationem. Tot enim annos non
modo

modo (quod magnum erat) inter Potentissimos Principes se sustinere, sed cum Rege maximo terra marique bellum gerere, & (quod Portenti simile est) inter media arma, pecuniis, commerciis, Coloniis, Artificiis, scriptis suis totum penè mundum complere. Adeo ut ad summam illis gloriam nihil desit nisi summa Gratitude. Ut maris usu contenti Dominium Anglis cedant, neque potentiam qua creverunt imminutum eant. Denique nè retribus suis nimium sacrificent, neque amicis anteponant pisciculos. Sed nimis jamdiu in Belgio hæremus, taciteque indignatur Eliz. virtus Rhieni Mosæque ostiis concludi. Solvamus in Oceanum sublatisque velis atque signis, HISPANIAM petamus. Quanquam illa, ni fallor, huc navigat; Quid enim Academici Ingens illa Moles, quæ sub Auspiciis Anni Mirabilis, sub invincibili titulo, tanto milite & comœatu onusta, vento & spe pariter intumescens, gemente pelago & trepidantibus circum littoribus in Angliam ferebatur. Vobisne Classis nomine censenda videtur? Gens erat; Europa erat; Mundus erat. Neque enim ab Hispania modo, Lusitania, Italia, Sicilia, sed ab extrema America, & ultimis mortalium Sinensibus suscitati aderant, qui aut consilio aut manu pollebant. Tantum erat in Elizabetha victa momentum! Quæ quidem mox docuit non hos Hispanum victoriz suæ comites adduxisse sed Testes fugæ; quæ plane tot erat Testibus probanda, ne aut præsens ætas aut posteritas parum crederet à navibus Anglicanis XV. (neque enim plures belli molem sustinuerunt) fusas fugatasque hostium naves Centum quinquaginta; & nautis Britannicis (nam exercitum classis nostra non habuit) Hispaniensium militum viginti millia terga vertisse. Sed illo, si quo alio die, consistit. Tanti esse militem, quanti Imperatorem, tanti Populum quanti Principem. Nam quo hæc tempore in alio quasi Orbè gerebantur Philippus Hispaniæ suæ sinu abditus in Escoriali construendo occupabat animum, & Lapidis atque Materiariis immissus pro gladio atque hasta Normam & Libellam regia manu moderabatur. Eliz. ad Thamisis usque Ostium occurrebat Hosti, & quantum inter fluvios Thamisis, tantum inter suos eminens Tiburienses campos explicatasque illi Anglorum cohortes quasi

Galliam, & servavit flagrantem tum Bello Civili nisi id Anglus infusus extinxisset, servarique dignam, nisi in Servatoris suos arma vertisset. Sed ignoscimus tibi Gallia! non est de nihilo quod Anglorum ita conspectum exhorrescas. Scit Agencuria & Cressiacum & Quintini Fanum signata nostris victoriis loca, tuorum adhuc ossibus alba. Sed securam esse Te jubet Elisa. Nam quamvis eam fata quodammodo vocent ad Te in pristinum obsequium redigendam, nonnulla tamen minora sint in hac Virgine Britannica, quam in Aurelianensi: Illa tamen, modo si exieris, non foederi illi sacro loquar nuntiaveris, parci vult tuo facilius quam Wilhelmi Normanni fidei Valesii, mox Borboniis servare ducit, quanto difficilius est credere, & dare Regnum, quam a (mici) coronamque ab ea impetrare. dissimulavit Henricus ille I V. non mento Magnus. Mars quidem, Ga- hanc sibi Minervam in subsidium veni- nudata & in praedam exposita sed & Belgio manum abstinuit quod ne in Tutelam cepit, quam & Rebellibus per Angliam Hiberniamque Hispanus favisset, & omni nostris commercio interdixisset. Inferioris denique Germaniae Britanniaeque causam conjunxisset persuasus à suis hanc illi prius esse subjugandam qui velit illam in officio continere. Et Tumultuum quidem Belgicorum Initia & Progressus hic taceo. Parco Philippi Regis & Albani & Aurantii manibus. Exitum sane Elizab. prudentia & fortitudine nunc habuerunt, ut & Anglis, quibus in tota Insula nulli Arces aut Praefidia, omnisque spes & salus in mari sita, parati sint ex adverso littore Hollandia Zelandiaeque aeterna propugnacula, quae Bononiam nobis & Caletum desiderari non sinant; & Batavi gens non ita pridem ignota, ipsaque quam habitant Terra humilior, exereret quasi ab Inferis caput, & vicinos populos raperet in admirationem. Tot enim annos non modo

Irregular
Pagination

modo (quod magnum erat) inter Potentissimos Principes se sustinere, sed cum Rege maximo terra marique bellum gerere, & (quod Portenti simile est) inter media arma, pecuniis, commerciis, Colonis, Artificiis, scriptis suis totum penè mundum complere. Adeo ut ad summam illis gloriam nihil desit nisi summa Gratitude. Ut maris usu contenti Dominium Anglis cedant, neque potentiam qua creverunt imminutum eant. Denique nè retibus suis nimium sacrificent, neque amicis anteponant pisciculos. Sed nimis jamdiu in Belgio hæremus, taciteque indignatur Eliz. virtus Rhæni Molesque ostiis concludi. Solvamus in Oceanum sublatisque velis atque signis, HISPANIAM petamus. Quanquam illa, ni fallor, huc navigat; Quid enim Academici Ingens illa Moles, quæ sub Auspiciis Anni Mirabilis, sub invincibili titulo, tanto milite & commeatu onusta, vento & spe pariter intumescens, gementè pelago & trepidantibus circum littoribus in Angliam ferebatur. Vobisne Classis nomine censenda videtur? Gens erat; Europa erat; Mundus erat. Neque enim ab Hispania modo, Lusitania, Italia, Sicilia, sed ab extrema America, & ultimis mortalium Sinensibus suscitati aderant, qui aut consilio aut manu pollebant. Tantum erat in Elizabetha victa momentum! Quæ quidem mox docuit non hos Hispanum victoris suæ comites adduxisse sed Testes fugæ; quæ plane tot erat Testibus probanda, ne aut præsens ætas aut posteritas parum crederet à navibus Anglicanis XV. (neque enim plures belli molem sustinuerunt) fusas fugatasque hostium naves Centum quinquaginta; & nautis Britannicis (nam exercitum classis nostra non habuit) Hispaniensium militum viginti millia terga vertisse. Sed illo, si quo alio die, consistit. Tanti esse militem, quanti Imperatorem, tanti Populum quanti Principem. Nam quo hæc tempore in alio quasi Orbe gerebantur Philippus Hispaniæ suæ sinu abditus in Escoriali construendo occupabat animum, & Lapidis atque Materiariis immisus pro gladio atque hasta Normam & Libellam regia manu moderabatur. Eliz. ad Thamisis usque Ostium occurrebat Hosti, & quantum inter fluvios Thamisis, tantum inter suos eminebat Tiburientes campos explicatasque illi Anglorum cohortes quasi

Penthesilea quædam aut Semiramis, aut (ut domestica loquar) Bunduica Britannica præsentia, alloquio, oculis incendebat. Ergo illam Angli postea quasi fatum aut fortunam Gentis, quasi Ancile, aut Palladium cælo delapsam, aut quasi ipsam potius Palladem venerari. Hispanus tanto penitus terrore percelli, ut nullibi terrarum Eliz. auspiciis, & quasi potentioris Genio non succumberet. Quam cum tot jam annos sensisset non Britanico modo mari sed Oceano dominari, ejusque virtuti neque ferrum Cantabricum, neque Aurum Peruanum posse resistere; Æger animi tandem & damnis edoctus, cum Philippo filio moriens regnum traderet, inter illa monita Politica, quæ successori legabat, quasi alterum Regnum hoc imprimis mandabat: Si potentiz, si existimationi Hispanicæ consultum vellet, cum Anglis, cum Eliz. pacem esse stabiliendam. Verum hoc neque Philippi tum, neque Reginæ unquam fata patiebantur. Quæ cum tandem annorum Gloriæque satur, de Pace serio cum Hispanis agere cœpisset, sensissetque frustra id à se, repugnante sc. suo fidere, tentari, cessit illico Terris, nè seculi felicitati obesse videretur; maluitque se desiderari, quam Tranquillitatem publicam: hunc secum in cælum referens extremi & maximi Triumphi Titulum, Omnes se jampridem bello hostes superasse, nunc morte sua ipsum Bellum extinxisse. JACOBUS enim cui divinitus reservatum fuerat hoc PACIS negotium, jam Regnum capebat, & inchoante seculo novo novabat omnia. Fati ingenio, ut postquam bellicam laudem Eliz. occupaverat, hic aliunde virtutis argumenta quæreret; atque ita à materia diversissima parem uterque Gloriam reportaret. Igitur ut Eliz. auspiciis Facem Erynnis extulit, signisque quasi concinentibus Cælum Terraque in arma conjurarunt: ita incennte Jacobo ubique Oliva pullulavit, totoque mundo deservescens ventis Halcyonia fulserunt. Jam Anglia, quæ sub Regina, tot annos, non tam incerto, quam (ob causas nescio quas) dissimulato successore, fluctuaverat, in Rege multa stirpe felici radices alte figere, & quasi Apolline nato Delos æternum consistere. Jam Anglia Scotiaque longo divortio separatæ, antiquis simul & diffidiis & nominibus renuntiare, atque in unam Britanniam coalescere.

coalescere. Jam Hibernia jactatam tam diu jugum Anglicum cum excutere se non posse comperisset, submittere collum; & adversus superiorum temporum sæva imperia semper contumax, Jacobi indulgentia mitescere, omne denique ut Terra sua, ita animo quoque virtus eliminare. Jam Gallia consopito nuper belli civilis incendio, & quietis dulcedine degustata, decutere Lillius suis sanguinem; & magnus ille Borbonius, Mars Gallicus, deposita casside, in Veneris sinu caput reclinare. Jam Hispania, occupandæ per domesticos tumultus Galliz spe dejecta, Anglorumque tam diu, & in hoc & in altero Orbe, viribus attrita, non amplius de Quinta Monarchia, sed de salute sua cogitare. Et ipse Rex Philippus ingenio placidus, domi mollior in otii Gremio educatus, Auro denique (quod animos maxime facit) exutus, ab armis ad vota confugere, & (ne quid Austriacæ sublimitati decederet) postquam terræ subjugandæ spes fefellerat, Cælum precibus oppugnare.

Britannia igitur, Gallia, atque Hispania Regnum sub Occidente Sole potentissima Trias, triplici nodo conjungi. Quæque ante tanquam tres Furiz ferro facibusque altera in alteram iruebant, nunc quasi Gratiæ totidem Cesto aut cingulo Amatorio colligatæ spargere Rosas, & violas, junctisque dextris Pæana cantare Jacobo Pacifico. Unius superant Belgii ordines confederati, qui pacem in terris redeuntibus non ambabus ulnis exciperent. Hi sive quod iis adhuc Albani rabies ob oculos versaretur, sive quod solenne illud animis infidisset, Odisse quem Læseris, sive quod populus ~~dupis~~ occluso hac pacificatione Oceano, & adempto passim prædandi jure, locum sibi è mundo, Messiem ex anno tolli putaret; sive denique adblandiretur infelix illa Vulgi libido, posse Imperia in Ordinem cogere, & Regibus suis leges dare; quacunque tandem de causa, Hi qui in Hispanum dominum suum arma sumpserant, post annos quadraginta (Quot Iliadas malorum!) deponenda sibi non judicabant, sed tanquam invidis Gladiatoribus, sine missione pugnandum. Intercessit Jacobus, totoque in hanc rem triennio consumpto Horculeo planè labore evicit, ut & Hispanus veniam dare vellet, & Batavus admittere. Minimum est, quod loquor, Academici, &

Penthesilea quædam aut Semiramis, aut (ut domestica loquar) Bunduica Britannica præsentia, alloquio, oculis incendebat. Ergo illam Angli postea quasi fatum aut fortunam Gentis, quasi Ancile, aut Palladium cælo delapsam, aut quasi ipsam potius Palladem venerari. Hispanus tanto penitus terrore percelli, ut nullibi terrarum Eliz. auspiciis, & quasi potentior Genio non succumberet. Quam cum tot jam annos sensisset non Britanico modo mari sed Oceano dominari, ejusque virtuti neque ferrum Cantabricum, neque Aurum Peruanum posse resistere; Æger animi tandem & damnis edoctus, cum Philippo filio moriens regnum traderet, inter illa monita Politica, quæ successor legabat, quasi alteram Regnum hoc imprimis mandabat: Si potentia, si existimationi Hispanicæ consultum vellet, cum Anglis, cum Eliz. pacem esse stabiliendam. Verum hoc neque Philippi tum, neque Reginae unquam fata patiebantur. Quæ cum tandem annorum Gloriæque satur, de Pace serio cum Hispanis agere cœpisset, sensissetque frustra id à se, repugnante sc. suo fidere, tentari, cessit illico Terris, nè seculi felicitati obesse videretur; maluitque se desiderari, quam Tranquillitatem publicam: hunc secum in cælum referens extremi & maximi Triumphi Titulum, Omnes se jampridem bello hostes superasse, nunc morte sua ipsum Bellum extinxisse. JACOBUS enim cui divinitus reservatum fuerat hoc PACIS negotium, jam Regnum capebat, & inchoante seculo novo novabat omnia. Fati ingenio, ut postquam bellicam laudem Eliz. occupaverat, hic allunde virtutis argumenta quæreret; atque ita à materia diversissima parem uterque Gloriam reportaret. Igitur ut Eliz. aspiciant Facem Erynnis extulit, signisque quasi concinentibus Cælum Terraque in arma conjurarunt: ita incunte Jacobo ubique Oliva pullulavit, votoque mundo deservescitibus ventis Halcyonia fulserunt. Jam Anglia, quæ sub Regina, tot annos, non tam incerto, quam (obi causas nescio quas) dissimulato successore, fluctuaverat, in Rege multa stirpe felici radices alte figere, & quasi Apolline nato Delos æternum consistere. Jam Anglia Scotiaque longo divortio separata, antiquis simul & dissidiis & nominibus renuntiare, atque in unam Britanniam coalescere.

coalescere. Jam Hibernia jactatam tam diu jugum Anglicum cum excutere se non posse comperisset, submittere collum; & adversus superiorum temporum sæva imperia semper contumax, Jacobi indulgentia mitescere, omne denique ut Terra sua, ita animo quoque virtus eliminare. Jam Gallia consopito nuper belli civilis incendio, & quietis dulcedine degustata, decutere Lillii suis sanguinem; & magnus ille Borbonius, Mars Gallicus, deposita casside, in Veneris sinu caput reclinare. Jam Hispania, occupandæ per domesticos tumultus Galliarum spe dejecta, Anglorumque tam diu, & in hoc & in altero Orbe, viribus attrita, non amplius de Quinta Monarchia, sed de salute sua cogitare. Et ipse Rex Philippus ingenio placidus, domi mollior in otii Gremio educatus, Auro denique (quod animos maxime facit) exutus, ab armis ad vota confugere, & (ne quid Austriacæ sublimitati decederet) postquam terræ sub jugandæ spes fefellerat, Cælum precibus oppugnare.

Britannia igitur, Gallia, atque Hispania Regnorum sub Occidente Sole potentissima Trias, triplici nodo conjungi. Quæque ante tanquam tres Furæ ferro facibusque altera in alteram iruebant, nunc quasi Gratiæ totidem Cesto aut cingulo Amatorio colligatæ spargere Rosas, & violas, junctisque dextris Pax cantare Jacobo Pacifico. Unius superant Belgii ordines confederati, qui pacem in terris redeuntibus non ambabus ulnis exciperent. Hi sive quod iis adhuc Albani rabies ob oculos versaretur, sive quod solenne illud animis infidisset, Odisse quem Læseris, sive quod populus ~~dupis~~ occluso hæc pacificatione Oceano, & adempto passim prædandi jure, locum sibi è mundo, Messum ex anno tolli putaret; sive denique adblandiretur infelix illa Vulgi libido, posse Imperia in Ordinem cogere, & Regibus suis leges dare; quacunque tandem de causa, Hi qui in Hispanum dominum suum arma sumpserant, post annos quadraginta (Quot Iliadas malorum!) deponenda sibi non judicabant, sed tanquam in visis Gladiatoribus, sine missione pugnandum. Intercessit Jacobus, totoque in hanc rem triennio consumpto Herculeo planè labore evicit, ut & Hispanus veniam dare vellet, & Batavus admittere. Minimum est, quod loquor, Academici, &

intelligi forsan cætera præstat (præsertim hoc tempore, his moribus) quàm dici : Ne vulgus audiat Regem potentissimum , tot Terrarum dominum, eo fasces demisisse, ita deterfis quasi majestatis radiis descendisse in pacis conditiones, ut cum subditis suis Rebellium modo nomine inultis æquo jure & quasi cum libero populo inducias pacisceretur. Atque ita Julium Cæsarem Philippus largitione æquaret : ille enim totas simul gentes civitate Romanâ donare solitus, hic septem Provincias unâ quasi vertigine manumisit. Sed esto hoc inter Jacobi portenta; quod qui non laudant, admirantur tamen. Constabat sanè, hujusmodi qui fœderis sponsor & sequester fuisset, posse cum elementorum penè lites componere, & diem noctemque conciliare. Advolare igitur ab Orbe toto, qui discordiis laborabant, & Britanniarum Regis pacificam manum implorare. Cujus quidem in bellis sedandis non minorem vim experiebantur Exteri, quam in scrofulis sanandis nostri sentiunt.

Excitatus è Sarmatia Ruffus, per & maris Cronii glacies, montiumque Rhiphæorum nives properabat in Angliam; exoratoque ut insensum sibi Suecum & arma inferentem sua Jacobus gratia & autoritate compesceret, ubi domum rediisset, docuit errare eos qui celebratam veteribus Hyperboreorum gentem in Russia collocant. Serenitatis illa, otii, tranquillitatis, felicitatis omnigenæ decantata miracula, aut nullibi aut apud Anglos sub Jacobo Principe reperiri. Sed Suéco majus erat cum Dano dissidium, neque de re nihili cernebatur. De ditionibus & (qui juxta charus esse debet) de honore bellum erat. Quo cum totum, qua latissime patet, Septentrionem concuti Jacobus deprehendisset, suum huc quoque caduceum convertit duosque hos potentissimos Principes in Oceano glaciale, ingentium Balænarum more, concurrentes, ita prudentia sua & pietate permulsit, ut in illo mari Balænas ipsas nautæ feruntur infuso Castoreo mitigare.

Jamque per Europam, clauso Jano, ridere omnia, cœloque Terra non invidere. Nam ut illic Orbes & sidera, ita hic Regna atque Respublicæ tacite, sine omni aut collisu aut murmureolvebantur. Et facilius quidem fuerit universa cœli benignissimi mupera

munera, Fossilium, Plantarum, Animantium omnium figuras, nomina, vires oratione complecti, quam pacis hujus Jacobianæ in maria, in terras, in Ecclesiam, in Rempub. in urbes, in agros, in literas, in mores influxum pro merito commemorare, Neque id nos in Jacobo tentabimus, quod in Elizabetha tanquam arduum nimis consulto vitavimus. Sufficiat sane, earum quas hi sibi Principes in animis hominum excitarunt, Pyramidum Bases indicasse, Bellum sc. & Pacem; nam vertex inter astra conditos, nemo nec oculorum, neque mentis acie satis assequatur.

Sed utriusque virtutem in uno quasi fastigio collectam, & in sublime editam intueri qui volet, CAROLUM videat; vivam & spirantem amborum (ut ita loquar) statuam. Quique, ut Cæsarum olim statuz, ipsos quos referebant (Majestatis ergo) magnitudine superabant: Ita Majorum exempla, quæ excubant, illustriora reddat, & Augustiora. Quid enim Bello valeat, Gallus dicat & Hispanus, uno uterque tempore (res Nova) ab Anglorum Rege Terrâ Marique Armis stratus. Testetur Mauritania, Atlantis accola & recuperata Sala lætus Maroccus. Quanto flagret Pacis desiderio, Germania agnoscit, quæ caput exerens sanguine & cineribus suis oppletum ingemiscit, tot ab Anglia de Concordia legationes incassum cecidisse. Macte Rex maxime Pace Belloque esto/ adhuc quidem posthæc, si fors jusserit, domi utraque virtute conspiciendus.

Martii 17. 1642.

F I N I S.

